

vejše novice poročajo, da na Ogerskem reka Körös posebno v okolici Aradski, dela grozne povodnje; kakih 10.000 ljudi nima pobištve več. — Blizo Viličke v Galiciji so 10. dne t. m. videli lepo mavrico, mraza s malo snegom pa imeli 16 stopinj. Čudne prikazni!

* *Koliko naših je pobrala vojska v Bosni.* Po preštevu ministerskem je v tej vojski padlo: 248 častnikov 935 podčastnikov in drugih vojakov. Ranjenih je bilo 128 častnikov in 3838 prostakov. Zgubili so se: 3 častniki in 233 drugih oseb. Skupna zguba tedaj: 379 častnikov in 5006 drugih vojakov.

* *2000 ruskih vojakov je oslepelo v zadnjih vojskah, ki jih je ruska armada imela s Turčijo.* Tako poroča ruski zdravnik Skrebickicki, ki je nedavno obiskal 26 vojaških bolnišnic.

Naši dopisi.

Iz Rusije 7. dec. — η. (Napad na cesarja.) Navadno pravijo, da v naših časih se čudeži več ne godé. Res je sicer, da iz kamenja kakega Devkaliona se v naših časih ljudje ne rodé, in tudi ni slišati, da bi se kak prerok v kočiji po zraku v nebesa odpeljal. Al če dobro premislimo mnoge dogodke naših dni, ne moremo si kaj, da ne bi pripoznali, da prav tista vsemogočnost in previdnost Božja, o kateri tako mnogo iz starih časov pripovedujejo, se nam tudi v naših brezverskih časih v vsi svoji sili javlja. Častiti naši čitatelji vedó, da nihilisti so letos dvakrat delali zavratne napade na ruskega cesarja. 14. aprila se je cesar po svoji navadi sam sprehajal po ulicah petrogradskih. Zoani Sokolov ga je srečal, pustivši ga 2 koraka mimo sebe, je petkrat vstrelil po njem iz revolverja, in sicer tako, da prva krogla je imela samo 2 koraka, peta pa tudi ne več kot 5 korakov leteti, da bi dosegla hudodelstva cilj. Vendar krogle so letele mimo cesarja, nič žalega mu storivši. Morda bo kdo rekel, da v tem ni nič čudnega, marveč se prav naravno objasnjuje, češ, da se je hudodelcu roka tresla. Al ko so hudodelca po petem strelu prijeli, se mu roka ni tresla; on je hitel z levo strup si mašiti v usta, z desno se je z revolverjem branil, in ko so na smrt obsojenega obešali, se mu tudi niso tresle ne roke, ne kolena, ne jezik; kazal je, da ima zdrave žile ter šel je iz tega sveta trdovraten hudodelec in bogotaj. — Nedavno so nihilisti si izbrali drugo pot veleizdaje in gnjusnega umora. Kupili so septembra meseca hišo zvanaj Moskve blizo tovarne postaje moskovsk-kuske železne ceste. Da bi svoje sosede in policijo lože prekanili, delali so se neznano pobožne. Po stenah svojih sob so obvesli podobe cesarja, cesarice in drugih členov cesarske hiše, posebno pa še podobe Izveličarja, Matere božje in drugih svetnikov ter so pred nje postavili pozlačene voščene sveče in lampice; tudi v cerkev so tako pridno hodili, da so se sosede čudili njihovi pobožnosti. Tako so vam bili pravi volkovi v ovčji koži. Podnevi so molili in spali, ponoči so pa iz svoje hiše 22 sežnjev dolg podkop izkopali pod levi kolovoz železne ceste, po katerem vlaki v Moskvo prihajajo. 1. dne t. m. zvečer ob 10. uri se je imel cesar iz Krima v Moskvo pripeljati. Za cesarja in njegovo spremstvo sta iz Sevastopolja bila odpravljena 2 vlaka po eno postajo drug za drugim. Kakor po navadi, se je cesar od Sevastopolja peljal v poslednjem vlaku; v Simferopolju pa, veleč, da želi pol ure poprej biti v Moskvi, se je presedel v prvi vlak, — hvala Bogu, ki mu je tako misel vdahnil. Ob poli desetih je prvi vlak srečno prispel v Moskvo, kjer se je cesar na poti v Kremelj vstavil, da malo pomoli v kapeli Iverske Matere Božje. Ob 10. uri, ko je cesar še klečal pred podobo

Iverske Matere Božje, je pridrdral drugi vlak z 52 osebami k imenovani tovarni postaji, pa uže ne po levem kolovozu, ampak po desnem. Hudodelci, misleči, da v tem vlaku se cesar pelje in da vlak teče po levem kolovozu, so spodkop zažgali. Strašen tresk se je zaslišal, šine levega kolovoza so zletele v zrak; na desnem kolovozu se je od potresa hlapon odtrgal od vagonov ter je drdral naprej, bagažni vagon je vzdignilo v zrak ter ga prevrnilo na streho, dva bližna vagona prvega reda sta skočila poprek, vsi drugi vagoni so samo s kolovoza skočili ter ostali na kolesih. Izmed vseh 52 oseb ni bil nikdo ranjen. Ko bi se bil cesar po svoji navadi v poslednjem vlaku po levem kolovozu peljal, ves vlak bi se bil razbil v drebezge in cesarja s 95 osebami spremstva bi ne bilo več. Kdor tukaj ne vidi čudeža iz roke Božje, naj si razjasni ta dogodek, kakor mu je drago; jaz se ne bojim biti prav tistih misli, kakor jih je nekokrat deset milijonov ruskega naroda. — V prvem trenutku preplašeno spremstvo cesarjevo ni vedelo, kaj se je zgodilo. Skočili so z vagonov ter našli 3 sežnje globoko jamo, kjer je poprej bila železna cesta. Ko je na mesto hudodelstva prispela policija in sodniška komisija, so zapazili, da na trisežnjevi globočini pelje podzemeljsk hod pod bližno hišo, katero so policaji od vseh strani obstopili. V hiši razen gori omenjenih podob so našli nekaj stolov in miz, posteljo, nekaj stare obleke in flašk ter galvaniško baterijo, od katere je bil drat napeljan k mini. Ljudstvo, ki se je okoli hiše zbralo, je začelo „prokleti dom“, kakor jo je imenovalo, poderati; treba je bilo poklicati vojakov na pomoč, ki so s silo oteli „prokleti dom“, da ga narod ni razrušil, „da bi kamen na kamenu ne bil ostal“. Al želja naroda se bo izpolnila; še tisti trenutek so začeli nabirati denar, da se na tem mestu cerkev sezida v spomin „čudnemu rešenju“. Tudi Petrogradčanje so sklenili sezidati cerkev na trgu pred moskovskim kolodvorom, kjer so cesarja v prvič po tej nevarnosti med seboj zagledali.

Ruski cesar Aleksander II. je pobožen, milosrčen in dober, kakor malo kak človek. Kako velikanske reforme je Rusija od njega uže prejela, je vsemu svetu znano. Ruski narod ga spoštuje in ljubi, kakor malo kak narod svojega vladarja. Vprašaj, kogar hošeš, kako je to, da Ivan Grozni, strogi Pavel, surovi Nikolaj niso bili v nevarnosti za svoje življenje, Aleksander II., ki ga narod skoraj drugače ne zove, kot „Mazilenec Božji, Blagočestivejši Gospodar“, pa ni nikoli varen svojega življenja, — in slišal bodeš ta-le odgovor: „Nječestivi duh (= peklenski duh) ne terpit togo, kto mil Bogu.“ „Nihilisti nas opominjajo, da bi mi morali častiti Aleksandra Osvoboditelja še živega, kakor častimo njegovega patrona sv. Aleksandra Njevskega po njegovi smerti.“ In res, kjer se je z Aleksandrom „Osvoboditeljem“ kaj pomljlivega zgodilo, ondi brž zida ruski narod cerkev v spomin dogodka.

Ko je telegraf raznesel vést o čudnem rešenju cesarja iz nevarnosti, vsa mesta po široki Rusiji so se praznično okinčala in razsvetlila; zastave so večidel 3 dni vihrale, v nekaterih krajih vihrajo še danes — sedmi dan. Vse šole so ob prvi novici onega dogodka pre-stale, učenci so povsod peli zahvalno in cesarsko pesem, v vseh cerkvah je bila zahvalna služba Božja; v glediščih ovacijam ni blo konca ne kraja.

V Gorici 14. dec. — Dva metra široki plakati vabijo danes naše občinstvo na razstavo tistih reči, ki jih je nabralo društvo goriških gospá za zimsko ljudsko kuhinjo za uboge. Med razgledovanjem „bazarja“ in med srečkanjem danes popoldne bo ves čas igrala banda. Kacega aparata potrebuje dandanašnji „filantropija“, in kako priprosto je, kar

evangelij uči, da naj namreč levica ne izvé tega, kar je desnica storila!! Pa kaj hočemo — zastonj jud nič ne dá; če hočemo revežem pomagati, moramo za-nje plesati ali se kakor si bodi kratkočasiti. Taka móda je dandanašnji. Vse drugače dela znani steber stare šege gosp. grof Chambord. Prišedši v Gorico predpreteklo soboto poslal je koj 400 gold. županu za mestne uboge; družih 200 gld. je podarila v isti namen gospá grofinja, njegova soproga, društvu katol. gospá. — Domorodni društvu („rudečega križa“) za ranjene ali bolne vojake ste si izvolili vsako svoje predsedništvo: možkemu je predsednik župan, g. dr. Deperis; ženskemu gospá grofinja Selma Coronini (soproga predsednika državne zbornice). — Znana italijanska brošura „Pro patria“ ima tudi v Gorici svojo epizôdo. Knjigar Wokulat, ki je nekaj iztisov te (prepovedane) knjige prodal, je obsojen, da mora plačati 15 gold. kazni, „L' Isonzo“ pa 25 gold. zato, ker je sprejel nek razglas zadevajoč to brošuro. — Somenj sv. Andreja se je letos slabo obnesel zavoljo snega in hudega mraza. Sicer pa trdijo naše ... klepetulje (?), da je štacunarje „Bog štrafal zato, ker imajo ob nedeljah in praznikih štacune odprte, kakor ob delavnikih.“ Vox populi, vox Dei? kali? Živinski somenj — prej zavoljo kuge na Kranjskem prepovedan — bil je telegrafično že 29. novembra spet dovoljen, toda za kmečke ljudi prepozno. — V sredo 10. t. m. je bila seja deželnega šolskega sveta. — Po odpovedi gosp. učitelja V. Kumarja postal je g. Ant. Hribar začasni voditelj tukajšnje 3razredne državne deške šole (nekdanje normalke, pozneje vадnice). — Danes se začne v prvostolnici cerkvi ljudski misijon s 4 govori na dan v italijanskem jeziku; v bližnjih vaséh — v Šempasu in Solkanu pa bo o božičnih praznikih v slovenskem. — Na zadnje še nekaj pikantnega. Našemu municipiju je vlada že pred leti vzela policijo, zdaj pa še davkarijo, kolikor se tiče državnih davščin. Izročeno je to opravilo c. k. okrajnemu glavarstvu goriškemu. Zapovedela je to finančna oblast. „Soča“ vidi v tej administrativni naredbi nekaj političnega. Brž ko ne je tudi tako.

Iz okolice trebanske 14. dec. Z. K. — Goveja kuga je v Št. Lorenškem kraju in v okolici čisto prenehala, zato ni nikakoršne straže več zaradi kuge. Res huda je bila ta šiba za priprosto ljudstvo, kajti v več krajih morali so seljaki sami stražiti in to vsakateri po 6 ur bodi-si ponoči in podnevi. Al veliko so prestali tudi vojaki, kajti mesto da bi bili šli iz Bosne, vsi vtrujeni, na odpust na svoja sela, morali so iti na kordon in stražo po vaséh, kodar je kuga razgrajala. Slišati je bilo vojake, da so nekateri rekli, da hudo je bilo v Bosni, pa vse eno bi bili raji še v Bosni ostali, nego šli na stražo zaradi goveje kuge. Straža taka je res po vse drugačna nego so navadne vojaške straže in z mnogim trpljenjem združena. Naj bi toraj, ker kuga prouzročuje tako zlo in hudo, ljudstvo skrbno pazilo in ubogalo gosposko in slušalo njena povelja, da se zabrani ta grozna morivka. — Pri nas je zima silno huda, 11. dne t. m. smo imeli 21 stopinj mraza. Temenica je popolnem zamrznila, tako, da mlinarji ne morejo mleti.

Št. Jošt nad Polhovim gradcem 10. dec. (Odgovor na dopis v „Slov. Narodu.“) Nek tukajšnji pobalin, napol dijak, napol klatež, ki se je najprej šolal v Ljubljani, potem v Gorici, enkrat jo celó mahnil v Zagreb je letos, ko je mesec dni prebil v Gorici, prikorakal domu in je spomladi meseca januarja napadel v „Slov. Narodu“ nas Šentjoške farane, da smo sami neumci in da ga ni moža, da bi bil sposoben za županov stol. Tega pobalina gotovo naše občinske zadeve čisto nič ne zadevajo, ker, kakor so bili naši prednamci, tako smemo tudi mi

njih potomci ponosni biti na svojo čast in dobro ime, ki ga uživamo, in ga nam mora pripoznati vsak pravi rodoljub. Kake više intelligence, kakor nam opomni omenjeni dopisec, gotovo pri priprostih hribovcih ni treba iskati, ali toliko uže umemo omike, da svoje občinske zadeve pošteno, natančno, omenjenemu pobalinu gotovo v najmanjšo kvar opravljamo, ter smo pri vsaki volitvi, ali kedar je sploh kaj veljalo za narodno stvar, stali trdni kot skala za narod, in naše geslo je bilo in bo „vse za vero, dom, cesarja“. — V dopisu od 16. novembra nam omenja o neki „narodni šoli“, ki po njegovem mnenji bi gotovo mogla v prav kratkem času stati, da bi v njej mladina zajemala najvišjo omiko. Mi sami se dobro zavedamo, brez njegovega sveta, da je šola res koristna naprava, ali v taci okoliščinah, kakor smo tu, bi pri najboljši volji ne mogli zadostovati novi šolski postavi. Fara je silno raztresena, hiše posamezne, tako da bi otroci morali po 2 uri daleč, poleti v silni vročini, pozimi v hudem mrazu ter debelem snegu hoditi, da bi dobili najviše intelligence, kakor jo tudi omenjeni pobalin, čeravno je išče kakor nekdanj Telemak Ulisa, sam ne more dobiti. Nadalje napada tukajšnjega velečenjenega rodoljuba gosp. župnika, da ne skrbi za omiko svojih faranov in nima ljubezni do naroda. Tukajšnji visokočastiti gosp. župnik ima gotovo najboljšo za blagor in srečo svojih faranov vneto srce, zato tudi najboljšo ime ter veljavo pri vseh faranih ter vseh vrhah rodoljubih, in se ga bomo tudi gotovo s ponosom ter hvaležnim srcem spominjali mi in naši zanamci, dokler se bode čuto o njegovem blagonosnem delovanju med nami. Toraj tudi nič bolj ne želimo, ko to, da bi gospod župnik še mnogo, mnogo let med nami pastirovali, nam gotovo v največje veselje in blagor. — Omenjenega pisca pa opozorimo, naj gre svojo umazano robo drugam ponujat; pri nas smo ga siti do grla. Mi bomo uže svoje občinske zadeve brez njegovega publega sveta dobro oskrbovali ter omiko nikdar po njem merili.

Janez Gerdadolnik, župan.

Jakob Skvarča, svetovalec. Anton Tominc, svetovalec.

Iz Radeč 7. dec. (Potno predavanje g. R. Dolenc.) Petega novembra t. l. predaval je v naši šoli gosp. Dolenc, vodja vino- in sadjerejske šole na Slapu, o vino- in trtoreji. Gosp. vodja ogledal si je v to svrhu prejšnji dan vinograde in kleti v obližji. Dejal nam je, da je vinoreja v naših krajih še prav na primitivni stopinji. Dalle omenja trte, katere bi pri nas najboljše ugajale. Za bela vina priporoča: kraljevino, ortliber, ruländer, pikolit, sipo in španijol (lašna, gutedel). Slednja prav zgodaj zori; njeno grozdje se lahko prodá za na mizo. Za črna vina omenja: portugalko, burgundca, črno ribolo in frankinjo. Navaja tudi zeleniko, katera je zbog perja za ute pripravna. Lipovščine ne priporoča, ker jako pozno zori; še v Vipavi redkokedaj popolnoma dozori. Riesling slabo obrodí, toraj ni priporočati. Ravno tako nista veliko vredna volovnik in kržatna, ker jagode razpokajo. Posebno priporoča gosp. Dolenc čisti nasad, ker le na ta način vse grozdje ob enem času dozori. Pri nečistem nasadu se čestokrat zgodi, da so jagode nekatere trte uže popolnoma zrele, med tem, ko je drugo grozdje še trdo. Da se pa vinorejcu ne godí škoda, obere ves vinograd na enkrat. Latko se tedaj razume, da vino iz napol nezrelega grozdja ne more biti sladko, marveč je pravi „čviček“. — Trte naj se po g. Dolencevem navodu v vrsto sadé, in sicer 1 m. na širokost in 60 cm. narazen. Trtne sorte naj se množé po živicah, ne, kakor je tu navada, z grubanjem. Gospod vodja grubanje čisto zametuje, ker preveč stane. Naš vinorejec gleda le na to, da vinograd kolikor mogoče dober kup obdela; a dokler grubanja ne opusti, ga bode obdelovanje vedno mnogo stalo. Pri

grubanji se naredé le stranske korenine, a kroninih nič. Trta opeša prav kmalu, in treba je čez 2 ali 3 leta zopet nove odrastke pogrubati. Trte s kroninimi koreninami pa gredó daleč v zemljo, dobé dosti živeža iz zemlje, in rodé do 20 let brez vsacega posebnega obdelovanja. Govornik omenja, da se le v trtnicah zamorejo vzrediti dobre trte sajenike. Sadé naj se pa tako, da pride zadnji popek 2 cm. pod zemljo. Pri dve- in triletnih živicah naj se porežejo vse stranske korenine, kronine pa do 3 cm. Dalje priporoča gosp. Dolenc, da naj se trte sadé v vrsto, da zamore do vsake trte in do vsacega grozdja solnce prodreti. Če so trte sém ter tjé nasajene, delajo si ena drugi senco. Tudi ni dobro, če so trte previsoke, odtegnejo se na ta način toploti, koja reflektira iz zemlje nazaj na nje. Gnojenje s plastjo gospod vodja odobrava, priporoča pa tudi gnojenje z živinskim gnojem. — Predavanja udeležilo se je dokaj občinstva, med tem mnogo ljudskih učiteljev. Obljubil nam je gosp. Dolenc, da pride še enkrat k nam, ter nam razjasni najvažnejše stvari o sadjereji. Da bi se to le res zgodilo! Radečani bodo njemu, sl. družbi kmetijski, katera je potno podučevanje sprožila in od sl. ministerstva kmetijstva subvencijo za to potovanje izprosila, pa tudi sl. deželnemu odboru, ki je gosp. Dolencu odpust za potovanje dovolil, za to jako hvaležni.

Iz Ljubljane. — Na čestitko, katero so unidan volilci Njegovi preuzvišenosti grofu Hohenwartu poklonili in s katerimi so se združili še drugi rodoljubi na Gorenjskem, kjer je bil za državnega poslanca junija meseca voljen, je gospod grof poslal dr. Jan. Bleiweisu zahvalno pismo z naročilom, naj to pismo objavi vsem, ki so addresso podpisali. Dr. Bleiweis radostno izpolnjuje to častno naročilo v našem listu, želeč, da pride od besede do besede do znanja vsem domoljubom, katerih imé je omenjena addressa nesla gospodu grofu Hohenwartu na Dunaj. Njegovo pismo z Dunaja od 11. dne t. m. se glasi tako-le:

„Preblagorodni gospod doktor! Srčnim veseljem sem sprejel addresso, ki so jo mi volilci moji in ž njimi še drugi domoljubi iz Gorenjskega ravnokar po Vas poslali. V veliko zadovoljstvo mi je, da iz address razvidim, da moje delovanje se popolno sklada z misli mojih volilcev. Zagotavljam jih, da bodem, kolikor moje slabe moči premorejo, si vseskozi prizadeval, njih zaupanje mi tudi v prihodnje zatrditi.“

„Še imamo rešiti velike nalóge; z vstrajnostjo in stanovitnostjo in pod okriljem premilostljivega Cesarja in Gospoda smemo za trdno upati, da jih rešimo srečno, in da s tem, da postanejo posamezne dežele zadovoljne, najzdatnejše in najgotovejše pospešimo moč in veljavo skupne naše domovine.“

„Prosim Vas, preblagorodni gospod, da to mojo pri srčno zahvalo za toliko častno objavo vedeti daste vsem mojim volilcem in drugim, ki so ž njimi addresso podpisali, in da ste uverjeni mojega posebnega spoštovanja.“ —

V svesti smo si, da bode pristrčno pismo preslavnega gospoda dobro délo vsem rodoljubom temveč, ker mož, ki natakó visokem mestu stoji, v kljub vsem meglenim gromadam, ki se še zmerom vlačijo na političnem horizontu, zaupa pod zaščitom cesarjevim na konečno ugodno rešitev vseh onih važnih notranjih zadev, po kateri postanejo različni narodi avstrijski zadovoljni, po njih pa Avstrija mogočna in veljavna.

— Ministerstva predsedniku grofa Taaffe-u so za njegovo krepko izjavo 5. dne t. m., po kateri se Slovani v Avstriji ne smejo dalje na steno pritiskati, telegrafično poslali zahvalnico narodni odborniki ljubljanskega mestnega odbora, narodni me-

ščani metliški, občina kranjska, škofjeloška, cerkniška itd.

— Velečastiti naš državni poslanec gospod vitez Schneid-Treuenfeld, ki kreko podpira vsako narodno društvo, je uni teden pristopil tudi „Matici slov.“ kot ustanovnik z doneskom 50 gold.

— Gosp. Andrej Komelj, c. kr. stotnik v baron Maroičičevem polku, velečenjeni pisatelj mnozih vojnih knjig v slovenskem jeziku za pouk našim vojakom, je v priznanje izvrstnega, več kot 30letnega službovanja po sklepu Nj. veličanstva od 30. oktobra t. l. v žlahti stan s pridevkom „Sočebčan“ (pl. Komelj je rodom goriški Slovenec) povzdignjen. Slava iskrenemu rodoljubi!

— (Volitev državnega poslanca) namesto umrlega grofa Barbota je, kakor smo uže omenili, 3. dne januarija, to je, v soboto po novem letu. Nekako čudno je to, da se po večletnih skušnjah pri nas volitve tako rade razpisujejo na soboto, ko se duhovni gospodje, ki so tudi volilci, najtežje udeležujejo sedanji čas jako važnih volitev, katerih noben pošten domoljub noče in ne sme zanemariti. Naši zaupni možje po deželi so bili uže po pismih centralnega volilnega odbora na to opozorjeni, da zopet pri tej volitvi — ker po smrti gosp. grofa do nove volitve preteče 90 dni — se najprej volijo volilni možje v sodnijskem okraji kočevskem, žužemberškem, trebanskem, mokronoškem in rateškem, ki gredó 3. januarija poslanca volit v Trebno, Radeče in Kočevje. Ni nam menda treba, obširno razkladati, da na tistih možéh, ki volijo volilce, je največ ležeče. Če oni izvolijo zanesljive možake za volilce, ki se nikakor ne dadó presukati od naših nasprotnikov na njihovo stran, potem je volitev poslanca gotovo srečna. Zato naj je volilnim možém pri volitvi volilcev to-le vodilo: volijo naj take možé, ki so pri zadnji volitvi grofa Barbota, našega kandidata, volili, — take pa, ki niso tako glasovali, naj nadomestijo z boljimi. Nadejamo se tudi, da se naši Kočevjarji, katerim nihče nas njihovega jezika ne jemlje, ne bodo od nas odcepili in si kakega vsiljenega „ustavoverca“ želeli, vsaj menda uže s prsti zagrabiti morejo, da je „ustavoverstvo“ popolno prišlo na kant. Kočevjarji bodo morebiti kmalu priliko imeli slišati, kako se naši narodni poslanci in posebno gosp. Klun na Dunaji poteguje za to, da se jim ne odtegne pravica pahišnega kramarstva. — Ker imamo to pot več narodnih mož, ki bi radi prevzeli poslanstvo v državni zbor, se od njih rodoljubja pričakuje, da odstopijo od candidature, ko bodo — in to koj po bežičnih praznikih — izvedeli, katerega kandidata centralni narodni odbor — po zaslišanji veljavnih zaupnih mož iz volilnih okrajev — za poslanca priporoča. To bi bila vendar prevelika nesreča mili naši domovini, če bi „o tako bogati letini narodnih kandidatov“ zmagal pri volitvi nasproten nemčurski kandidat zgolj zato, ker je — narodnjak narodojaku jamo kopal! Dvojni vzrok bi po taki nezgodi imela domovina naša, tarnati na grobu preblagega našega Barbota. Zato živila disciplina!

— (Uboga šolska mladina) je preteklo nedeljo v čitalnici imela vesel dan, kajti 41 šolaric in 40 šolarjev ljubljanskih ljudskih šol bilo je od nog do glave obdanih z zimsko dobro in čedno obleko, katero so jej s pomočjo kranjske hranilnice, ki je darovala zdatni znesek 200 gold., in s pomočjo mnogih družih dobrotnikov in dobrotnic oskrbele milosrčne gospé in gospodičine, katerim na čelu stoji gospá Murnikova, in katere je s prirezovanjem oblačil za dečke in z družimi opravki brezplačno podpiral krojaški mojster g. Dolenc. Zbralo se je k tej milodarni slovesnosti mnogo dobrotnikov in

dobrotnic, ki je bila še posebno poslavljena s nazočnostjo velečastite soproge gospoda c. k. deželnega predsednika in njene gospé sestre. Res milo je bilo videti, kako ljubeznjivo se je obnašala, ko je otrokom obleko in pa povrh še štruce delila, ki so jih darovali nekateri naši radodarni peki. Da pa se mladini še bolj v srce vtisne dobrota, ki jo je danes prejela, sta gosp. Praprotnik, ravnatelj mestne ljudske šole, in pa g. Keržič, nunski katehet, obdarovance z lepim govorom opominjala hvaležnosti do dobrotnikov s pridnim učenjem in čednim obnašanjem, — pa se tudi zahvalila dobrodejnim gospém in gospodičinam, ki to milodarno nalogo uže 14 let izvršujejo, in vsem drugim, ki jih z delom, blagom in novci podpirajo, omenivši veliko čast, da je preblaga gospá soproga visokospoštovanega gospoda deželnega predsednika sama blagovolila izročevati obdarovancem obleko.

— (*Poldrugi milijon goldinarjev posojila*) dobí naše mesto od dunajske real kredit-banke. To posojilo je osnovano na srečke po 20 gold. Potrebno dovoljenje je imelo mesto še od 1873. leta; takrat je neka prošla dunajska banka posojilo uže prevzela, pa kupčija se je vsled kraha razdrila in mesto je na lepem naredilo dobička 100.000 goldinarjev, s katerimi je šolo zidalo „v grabnu“. Banka bo mestu za vsako srečko plačala 19 gold. 62½ kr. Poroštva je založila 400.000 gold.

— Gospod župnik Robič je deželnemu šolskemu svetu izročil lepo zbirko hroščev za šolski pouk; šolski svét jo je podaril meščanski šoli v Krškem.

— Gosp. pl. Radics, ki večkrat dopisuje dunajskemu kmetijskemu časniku „Wien. landw. Zeitg.“, je v 49. listu opisal zgodovino ribštva na Kranjskem; iz tega zanimivega spisa je razvidno, da je nekda na Kranjskem ribštvo zeló cvelo in z ribami velika kupčija bila, katera pa dandanes zeló pojema.

— Gosp. Leopold Kordež, znani pisatelj in v prejšnjih letih vrednik cenjenega lepoznavskega časnika „Carniolia“, pozneje tudi vrednik „Laibacher Zeit.“, je 3. dné t. m. na Dunaji, kjer je zadnja leta bival, 72 let star umrl.

— (*Govejo kugo*) imamo po vsem Kranjskem le še v dveh vaséh novomeškega in v eni vasi črnomaljskega okraja.

— (*Iz Istre*) se nam ravnokar piše, da ondi zaradi slabe letine žuga huda lakota in da so ondašnji rodoljubi sklenili milošnje prositi tudi zunaj Istre pri Slovencih, upajoči, da brat siromaškemu bratu bode rad pomagal. Prihodnjič več o tej revii.

— (*Čitalničin odbor*) je v svoji zadnji seji sklenil, da občni zbor ima po stari navadi biti na sv. Štefana dan dopoldne ob 11. uri. Med drugim predlagal bode odbor, da se v nekaterih točkah premenijo društvena pravila. Na Silvestrov večer pa priredi čitalnica zopet mnogo let navadno veselico s petjem, deklamacijami, loterijo, godbo itd.

— (*Vabilo v gostilnico naše čitalnice.*) Gosp. S. Sedlmayr iz Monakovega se na svojem potovanji v Trst, Verono, itd. mudí tudi par dni v Ljubljani in bode po želji čitalničnega odbora jutér (četrtek) zvečer ob 8. uri v steklenem salonu čitalnične restavracije kazal in razlagal dve najnovejši in jako zanimivi najdbi, ki ste danes na velikem glasu po svetu, namreč: Edisonov fonograf, ki piše in govori, in pa mikrofón v zvezi s telefonom. Izobraženemu našemu občinstvu niste neznani ti najdbi, videti ji in kako delate, pa je še malokdo priliko imel, ki se mu zdaj za prostovoljno majbno darilo ponuja. Spričala, ki nam jih je gospod

Sedlmayr kazal, so tako priporočilna, da nikomur ne bo žal, ki jutér točno ob 8. uri pride v čitalnično restavracijo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica gospôska je v seji 13. dne t. m. enoglasno sprejela celo vojno postavo po predlogu vladnem, tedaj tudi § 2. za desetletno veljavo, za katero v zbornici poslancev ta §. ni dobil dvetretjinske večine. — Ker se je uže pred vedelo, da nihče v tej zbornici se ne bode upiral sprejemu cele postave, ni pač treba bilo, da se je lord-oberrichter Schmerling vsedel na velicega konja in pridigoval tukaj, kar je veljalo le njegovim svojeglavnim pristašem v zbornici poslancev. Mislili „oče“ februarске ustave in nesrečnega dualizma s svojim „wir können warten“ se zopet pospeti na ministerski prestol?! Če bi se to zgodilo, potem začnemo mizerijo od leta 1861. iznova!

— Danes pride vojna postava drugi pot nazaj v zbornico poslancev, al gotovo je neki, da zopet ne dobí dvetretjinske večine. Potem stopite posebne komisiji, sestavljeni iz zastopnikov zbornice poslanske in gospôske, v posvet, in ker bode brž ko ne večina zbornice poslancev svoje možé izvolila v to komisijo, bode po takem vendar obveljala cela postava.

— Obravnave delegacij so se pričele včeraj. Grof Andraassy se je dal od ogerskih magnatov voliti v delegacijo.

— Zbornica poslancev odloži v petek čez božične praznike svoje zborovanje in ga prične zopet 15. januarja.

Iz Berolina. — Ko je nemški cesar Vilém zvedel napad na cara ruskega, je ves zamišljen omolknil, potem pa z žalostnim glasom, a energično rekel: „Ako se namér politike ne predrugači, — ako se ne bo resno delalo na to, da se dá mladini bolja odgoja, — ako se veri ne odloči prvo mesto, — ako se danes tako, jutri pa zopet drugače vladati hoče, se bodo prestoli vladarjev razrušili in človeštvo postane igrača grozovitih dogodeb. Ne minute časa ne smemo več zgubiti, in velika bi bila nesreča, ako bi se vse vlade ne zedinile v tem, da se najde pomoč proti tem nadlogam.“ — To so po časniku „Osserv. Rom.“ lastne besede cesarja, ki je le predolgo trpel, da je Bismark osnoval politiko, katere posledice so res strašne.

Iz srbske vojvodine. — Po „Osten-u“ je dvomljivo, da Miletić ostane na Ogerskem, kajti po vsem tem, kar je pretrpel od Magjarov, ni vprihodnje varen svojega življenja med Magjari.

Iz Bolgarije. — Mali knez ima bitko stališče; uže prvo skupščino in ministerstvo je moral razpustiti.

Iz Rusije. — Govori se, da glavár hudodelcev, ki so unidan stregli po življenju cesarjevem, je neki v Sibirijo prognan človek, ki pa je iz prognanstva všel.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 17. decembra 1879.

[Za vojno postavo glasovalo 180, zoper 133. Včeraj agrartag sprejel resolucije zoper oškodovanje eksekviranih zemljišč in planinskih pašnikov.

Listnica vredništva. Mnogim gosp. dopisnikom: Hvala za poslano! Pride prihodnjič. — Gosp. Z. Km. v Št. L.: Za mesec december 43 kr., za pol leta 1880. pa 2 gold. 40 kr.